

KUIDAS ÕPETADA KOOS ÕPPIJATEGA?

MATERJAL ON
VALMINUD 3
KÕRGKOOI
ÜLIÕPILASTE
KOOSTÖÖS.

**TUGI-
MATERJAL**
üliõpilastelt
õppejõududele

**Selle asemel, et mõelda:
“Mida täna õppijatele õpetada?”,
tasuks mõelda:
“Kuidas me saaksime õpetada
koos õppijatega?”**

Raymond J Wlodkowski

**TLÜ ELU projekt
"Ühisõppimine ja
ühesõppijad
kõrghariduses –
üliõpilastelt
õppejõududele"**

3 kooli

11
üliõpilast

6 ERIALA

LINK
PROJEKTI
JUURDE

4
JUHENDAJAT

6
ÕPPE-
JÕUDU

170
ÕPPIJAT

Digiõppe terminid

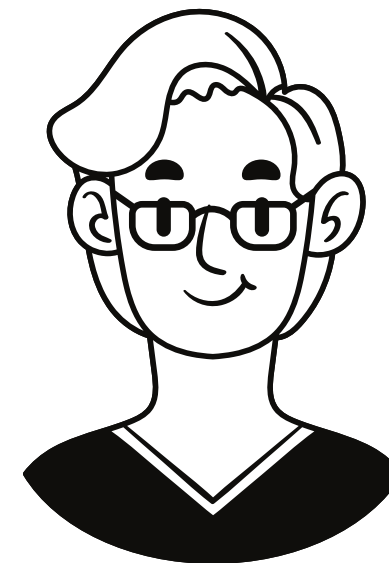
Digiterminid Janika Leoste

[Link õppevideole](#)

Foto: Alexander Shatov, Unsplash

Garrison jt (2000) on väitnud, et digitaalses õpiruumis õppeprotsessi läbiviimisel on vaja tagada kolme liiki kohalolekut:

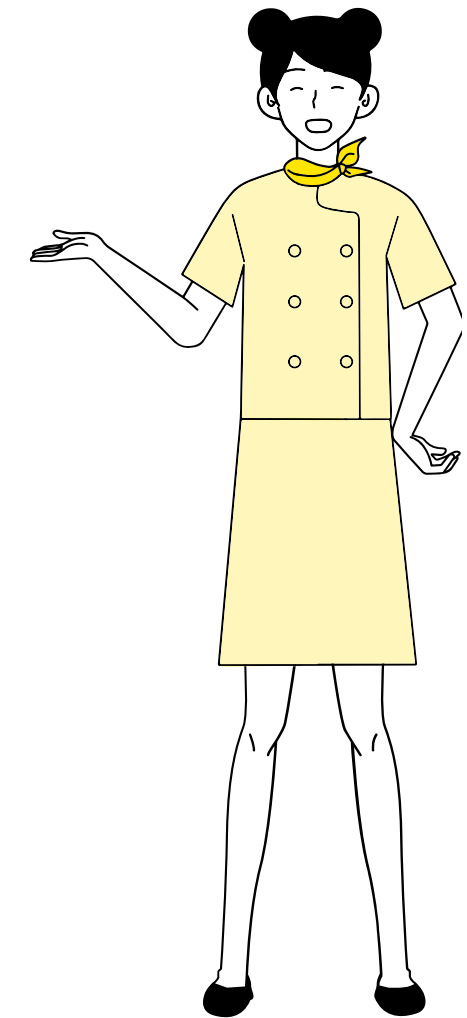

- **Kognitiivne kohalolek**– seotud ligipääsuga n-ö teadmiste pangale, keelevalikuga ja terminoloogiaga, mida kasutatakse, valdkonnateadmised, õppevara
- **Õppejõu kohalolek**– õppija vajadus tunda, et keegi veab õppeprotsessi, neil on võimalus esitada küsimusi
- **Sotsiaalne kohalolek**– tunda ja teadvustada teisi õppijaid, kogukonda, selleks, et toetada õppimist.

Sotsiaalne kohalolek jäetakse sageli digitaalses õpiruumis tähelepanuta, õppijate (ja õppejõudude endi) sõnul keskenduvad õppejõud õppekeskonnas toimetulekule, tehniliste probleemide lahendamisele, õppe eesmärkide saavutamisele.

TÄISKASVANUTE ÕPETAMISE RAAMISTIK

Märja jt (2021) ja Wlodkowski&Ginsberg (2017) põhjal

KUIDAS TEGUTSETI RAAMISTIKU PÕHJAL?

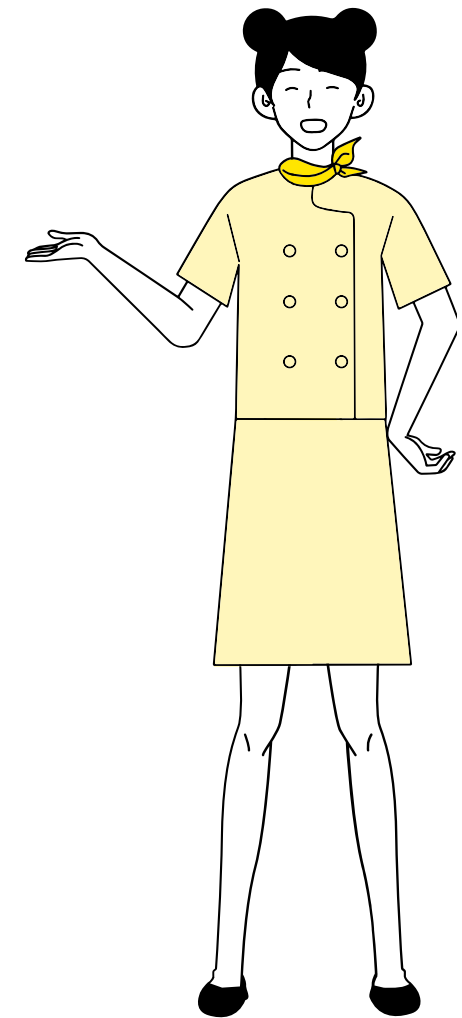
"Õhkkond oli hea ning kõik panid kohe kaamerad, et ei olnud käsu peale"

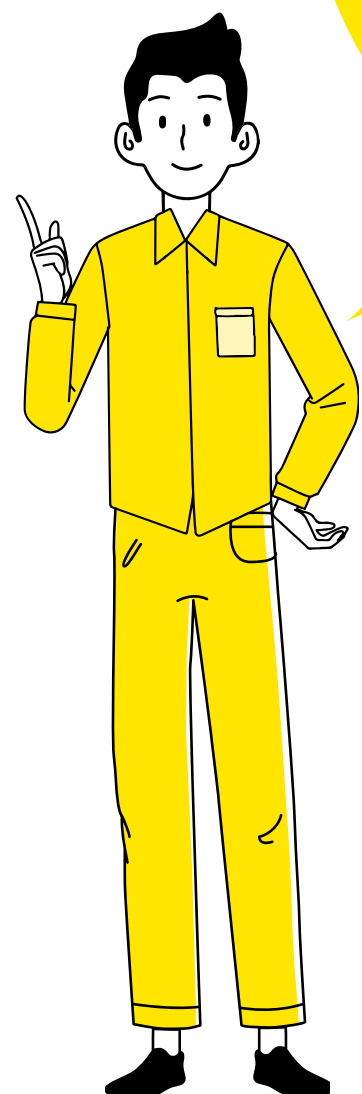
"Õppejõud õpib koos õppijatega ehk parandab ja õpib juurde, kui vaja tehnoloogiliselt ennast täiendada."

"Õppejõud arvestab tudengite kogemustega"

Iseseisvad individuaalsed ülesanded on omavahel seotud ja saab areneda. Üks ülesanne on eeltöö teisele ülesandele. Erinevad nüansid lisanduvad ülesannetele. Leiad erinevaid lahendusi.

"Õppejõud annab mõista, et peamine on, et kõik tegeleksid aktiivselt õppimisega."

*"Kursus on väga avatud, häälestus
dünaamiline ja suhte loomise õnnestumine
paistab silma avatud arutelus. "*

*"Arutelu tekib sundimatult.
Kõik on võrdsed, see paistab tugevalt silma,
ollakse töised"*

*"Lastakse rääkida õppejõul ja tudengil enda
mõtetest,
see annab kahepoolse vaate teemale. "*

SOTSIAALSE KLIIMA LOOMINE

Kui õppijad mõistavad, et oma mõtete jagamine on õpikeskkonnas hinnatud normaalsus, siis hakkavad nad oma arvamusi tõenäolisemalt väljendama.

Lugude ja mõtete jagamise kaudu mõistavad õppijad erinevaid vaatenurki ja aktsepteerivad seda, kuidas teised konstrueerivad oma enese õppimist, teadmisi ning arusaamu.
(Wlodkowski&Ginsberg, 2017)

MOTIVEERIVA ÕPPEJÕU 5 NURGAKIVI

1 EKSPERTSUS

- oma teema valdamine
- oskus muuta oma teadmised õppijale kasulikuks
- valmisolek teadmisi koos õppijaga konstrueerida läbi õppeprotsessi

2 EMPAATIA

- arusaam õppijate eesmärkidest, ootustest, võimalustest
- materjalide ja keskkonna kohandamine õppija kogemustest ja oskustest lähtuvalt
- õppijate vajaduste ja tunnetega arvestamine

3 ENTUSIASM

- entusiasmi loob entusiasmi
- õppejõud saab oma käitumise ja hoiakuga mudeldada õppija suhtumist õppimisse

4 SELGUS

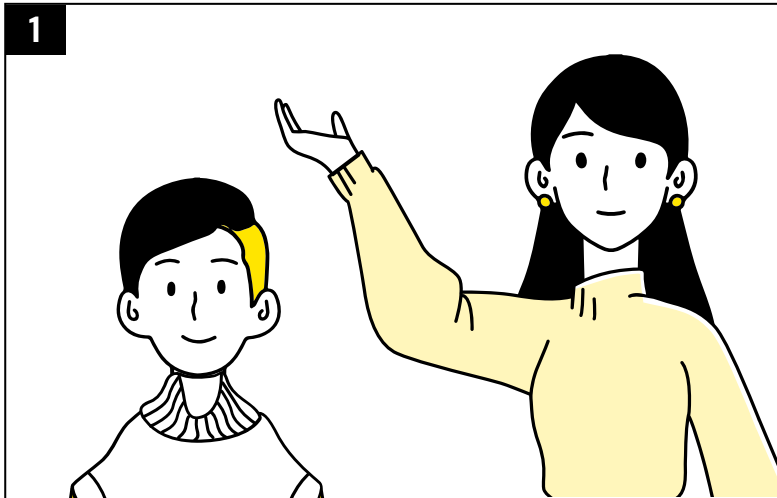
- selged juhised, materjalide ja info organiseerimine ning loogiline seos erinevate etappide vahel
- materjalid vastavad õppijate tasemele, nende kogemustele ja võimetele

5 KULTUURILINE VÄÄRTUSTAMINE

- eneseteadlikkus – teadlikkus enda kultuurilistest väärtustest, eelarvamustest
- eriteadmised erinevate kultuurigruppide ajaloo, vaadetest ja väärtustest
- võime kohandada oma käitumist ja tegevust, et viia läbi suhtlust kultuuriliselt erinevate inimeste vahel

ÕPPEJÕUD KUI MEESKONNA JUHT

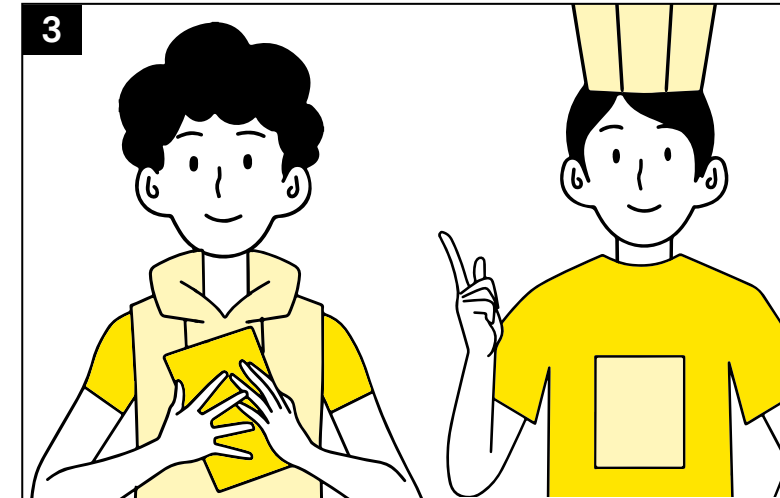
*"Õppejõud tunneb gruppi hästi ning tänu sellele on gruppide moodustamine läbimõeldud.
Selline lähenemine on pannud ka tudengeid üksteist paremini märkama."*

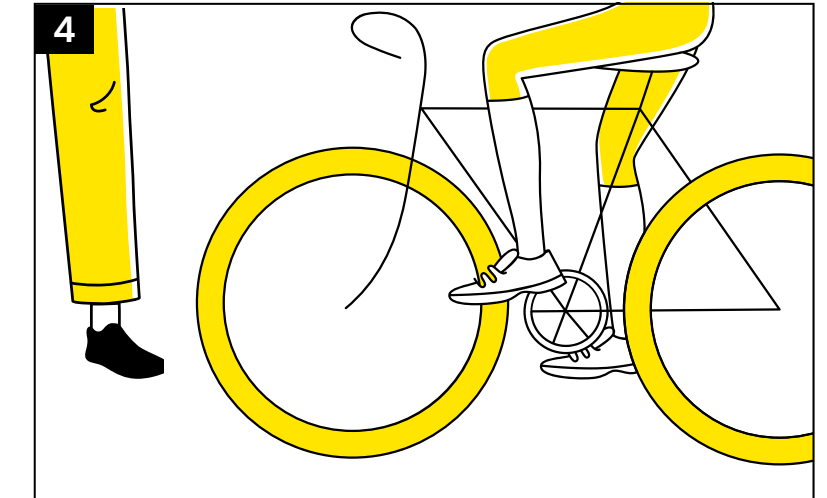
"Õpetaja on emotsionaalne, žestikuleerib, on ise teemast huvitatud ning haarab õpilasi kaasa kuulama ja mõtlema."

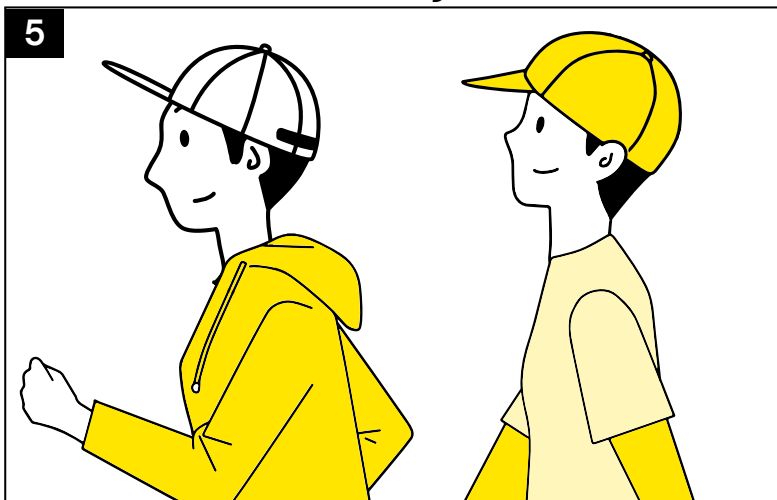
•Õppejõud on nõudlik, alati tehakse otsused ühiselt- õppejõud ootab tudengitelt vastuseid."

"Õppejõud vaatab kaamerasse, julgustab küsima häälega, märkab ka chatti."

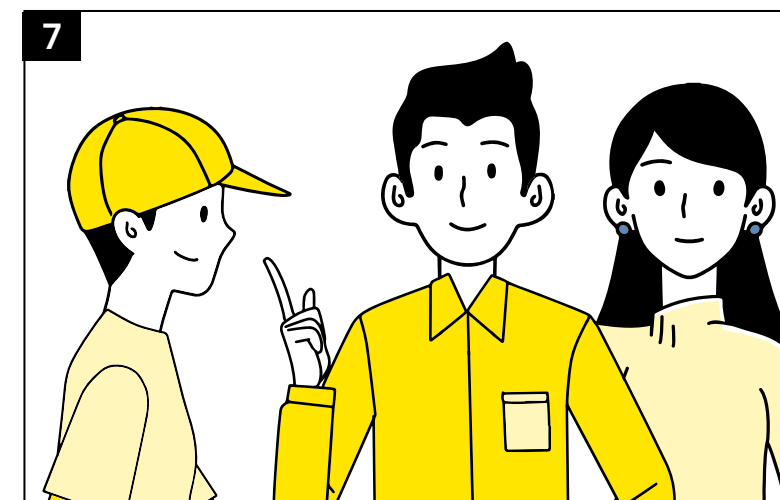
"Õppeaines suhtlemine seotakse päevakajaliste teemadega."

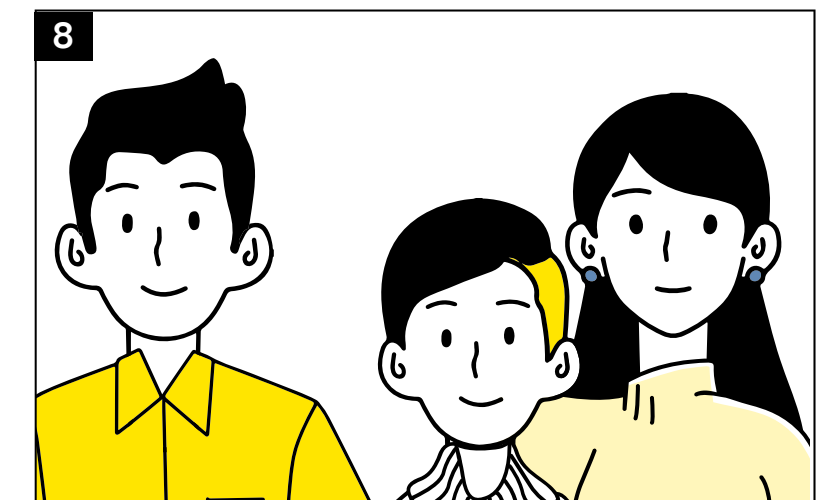
"Õppijad saavad rääkida suure osa tunnist, toimuvad erinevad rühmatööd, kasutatakse breakout room'e."

"Meeldiva keskkonna loomiseks kasutatakse huumorit ja vanasõnu"

"Õppejõud käsitleb teemasid, mis puudutavad õppijat isiklikult, soodustades arutelusid ja õppimist."

*"Õppejõud on eestvedaja ning õhustiku looja!"
"Läbi ekraani tuleb mõnus õhustik läbi."*

ÕPPEJÕU- ÕPPIJA KOOSTÖÖ- MUDELID

Kasuta õppijate
ressurssi
tugiõpetajana

Kutsu õppija
vaatlema, küsi tema
arvamust- mis talle
meeldis, kuidas end
tundis jne

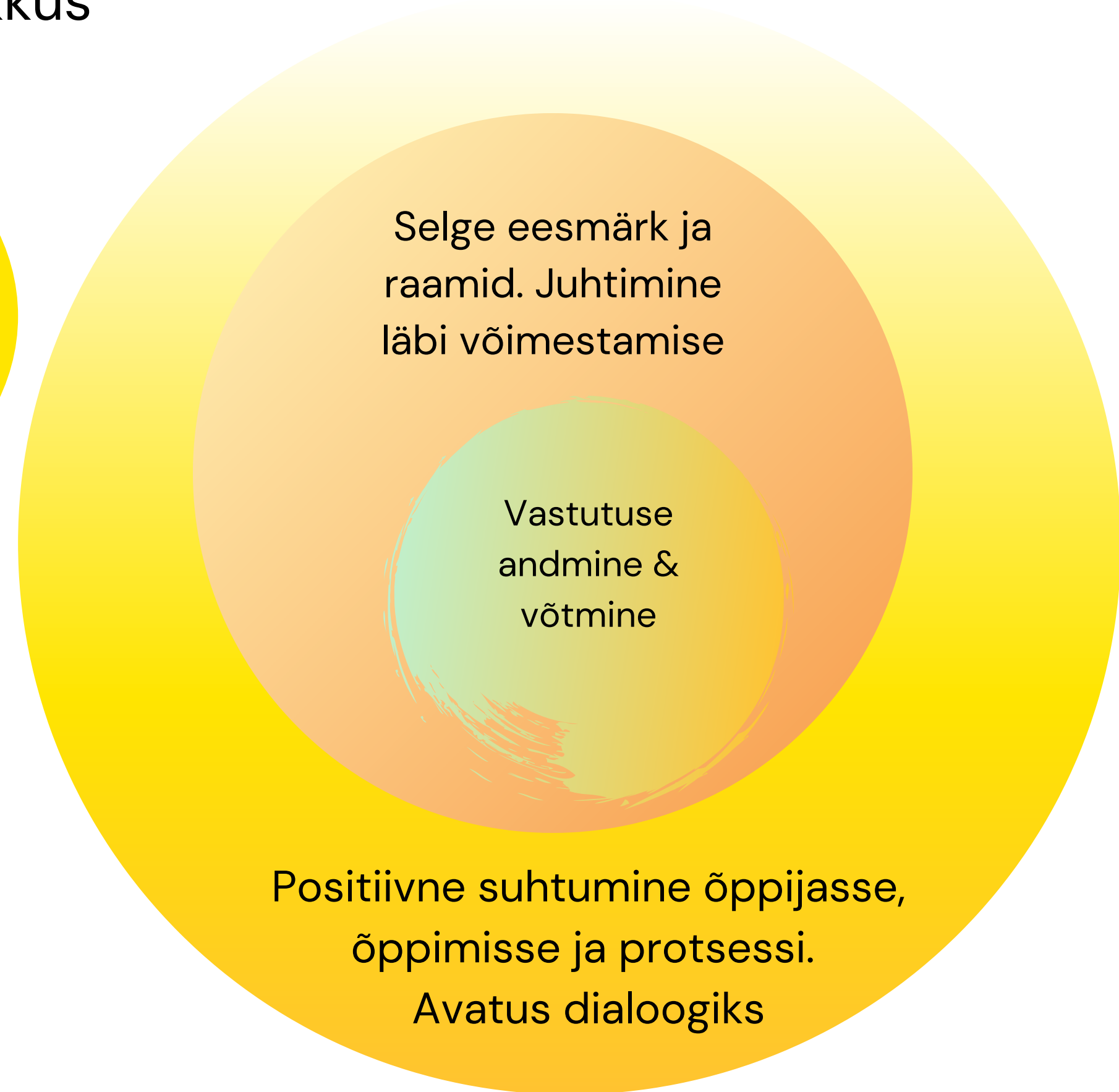
Võrdsed partnerid

Hajakoolitusel
jaga õppijatega
õigusi (co-host)

Kaasa õppija
ettevalmistusprotsessi,
küsi, millised on tema
ootused

Avatus. Usaldus. Paindlikkus

**ÕPPEJÕU-ÕPPIJA
KOOSTÖÖMUDELI
ALUSTALAD**

NOPPED VAATLUSTELT

KUIDAS LUUA KAASAV ÕPIKESKKOND?

Loodud on keskkond, kus tudengid julgevad oma mõtteid avaldada. Õppijad sekkuvad arutellu oma mõtetega.

Väike huumor toetab sõbraliku ja avatud keskkonna loomist.

Kokkulepped sõnastas küll õppejõud, kuid see toimus viisil, mis andis ruumi dialoogiks ning kaasas õppijaid.

Õpetaja suhtleb õpilastega, kes on enne tundi BBB-s, näitab oma töökohta, koduloomi, mis loob lõbusa meeleolu

Keegi peseb nõusid, seda oli kuulda läbi lahtise mikrofoni. Õppejõud ei lasknud end sellest häirida, proovis lahendusi leida

Õppejõud küsib, kas kõik saavad aru ning tunneb rõõmu selle üle, kui kõik sujub hästi"

Õpetaja on emotsionaalne, žestikuleerib, on ise teemast huvitatud ning haarab õpilasi kaasa kuulama ja mõtlema

Lastakse rääkida õppejõul ja tudengil enda mõtetest, see annab kahepoolse vaate teemale.

1

AVATUS, usaldus, paindlikkus

3

Õppejõu kandev roll ettevalmistusel, õppija kandev roll kohtumisel

5

Ühised kokkulepped ja selge struktuur

2

Vabas vormis vestlus ja huvi tundmine õppijate vastu

4

Õppija ja õppejõu suhe pigem dialoog ja partnerlus

6

Mitteformaalsus ja positiivne energia

NOPPED VAATLUSTELT

"Teemade lõimimine- õppejõud küsib õpilastelt, millised loengud on tundidele eelnenud või järgnevad, vastavalt sellele planeerib ka oma tundide sisu"

KUIDAS KAASATA ÕPPIJAT?

"Raskused digitaalsete materjalidega lahendatakse koos, õpime õppejõult ja mõnikord pakuvad ka tudengid lahendusi"

"Järgmise vastaja nimetamine tudengite endi poolt. See paneb veel enam tundi jälgima, kuna peab aru saama, kes kui palju rääkinud on, millest keegi räägib."

"Õppejõud pöördub nimeliselt tudengite poole".

"Õppejõud arvestab tudengite kogemusega"

"ÕPETAJAD on tunnis JUHENDAJAD- võrdsed PARTNERID õpilastele, toetades õppijaid uute sõnade/väljendite õppimisel läbi reaaleluliste sündmuste."

1

Vastutust andes tuleb lubada õppijal ka vastutust võtta

3

Õppejõud on oma klassiruumis juht, juhib virtuaalset meeskonda

5

Hea õpiruumi juht tunneb oma inimesi nimepidi

2

Avatus, USALDUS, paindlikkus

4

Jõustavad küsimused õigel hetkel

6

Kui õppejõul on selge, mida ja miks õpitakse, on lihtsam ka õppijal kaasa tulla

NOPPED VAATLUSTELT

*Võimalus õppijana ise otsustada,
kuidas kursust läbida*

KUIDAS TOETADA AUTONOOMIAT?

*Õppejõud toetas ka
seda, kui mõni
tudeng on
otsustanud
paaritööna jäetud
ülesande iseseisvalt
teha*

*Võimalus ise valida
endale sobiv
õppimise meetod*

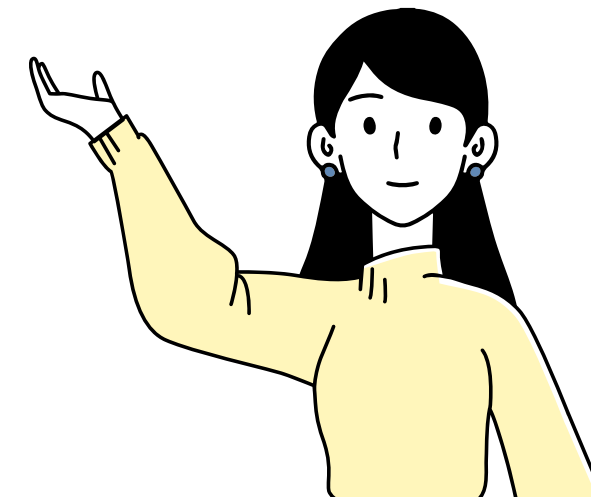
*Õppimine 3–4 liikmelistes
rühmades*

Iseseisvad ülesanded olid individuaalsed.

*Grupitööd ja vestlusgrupid on
koostatud õppejõu poolt, kuid on
võimalik ka ise neid moodustada,
olenevalt ülesandest*

*Õppejõud ei olnud jäigalt tunni
struktuuris kinni.*

*Ei olnud ette loodud sunnitud struktuuri ning
ühte küsimust, millele vastata. Aktiivsed said
vastata, kes ei soovinud, ei pidanud vastama.*

1

Selge EESMÄRK ja
RAAMID

3

VÄIKSEMAD
õpirühmad

5

Õppija saab OTSUSTADA,
VASTUTADA, TEGUTSEDA

2

Anna võimalus õppijale
kasutada oma
POTENTSIAALI

4

Enda "MINA"
tunnetamine

6

VALIKUVABADUS,
ENESETEOSTUS

NOPPED VAATLUSTELT

KUIDAS TOETADA ENESEARENGULISI HOIAKUID?

Kursuse eesmärk kõlas mitmel korral, kinnistas põhjust, miks on tulnud õppima ning mida soovitakse selle kursuse raames õppida.

Õppija saab ise otsustada, kas ta tahab tagasisidet või mitte

Gruppe luuakse nii juhuslikkuse alusel, kui ka vastavalt tasemele- sageli moodutatakse grupid selliselt, et kaheses grupis on üks edasijõudnum koos tudengiga, kelle tase pole veel nii hea. Selline lähenemine paneb üksteist aitama. Lisaks- ka õpetamine õpetab.

Õppejõud julgustab küsima.

Õppijate küsimused saavad alati vastuse
Igaühel on vaba valik jooksvalt teemade lõikes küsida täiendavaid küsimusi.

"Võimalus jälgida õppejõudude arutelu, mõtisklusi ja näha, et ka nende arvamused ei pea just alati ühtima. Läheneda võib mitut erinevat moodi"

"Õpet peetakse oluliseks ka hoiakute tasandilt- omavaheline suhtlemine on AUS ja AVATUD- samamoodi nagu märgatkse edasiminekuid, märgtakase ka võlgnevusi."

1

Märkamine

3

Julgustamine –
dialoog ja soojus ka
tagasisides

5

Avatus, usaldus,
paindlikkus

2

Väärtustamine

4

Jõustavad küsimused nii
õppijalt kui ka õppejõult

6

Õppijad kui eriilmeline
grupp, erinevate
vajadustega
arvestamine

Tehnoloogiline ettevalmistus ehk kuidas särada

**Silm puhkab pilti
vaadates**

**Kõige olulisem on
valgustus- OLE NÄHTAV!**

**Kaamera silmade
kõrgusele**

**Kõige parem on olla kaadri
keskel**

Vaja võib minna plaani B ja C

Fotod: Pixabay, Unsplash

**Ole kuuldav- vajadusel kasuta
pea- või rinnamikrofoni**

**Jälgi, et taustal ei segaks
LLL
(loomad, lapsed ja lollid)**

LINK ÕPPEVIDEOLE

TEHNOLOOGILINE ETTEVALMISTUS

Tehnoloogia kasutamine peab toetama
õppetegevuse läbiviimist ja õppetegevusel
osalemist.

oluline on : **PIHV**

- 1 **P**ILT kvaliteetne
- 2 **I**NTERNETIÜHENDUS- töökindel ja katkestuseta
- 3 **H**ELI kvaliteetne
- 4 **V**ALGUSTUS !

*"Tunnis on huvitavad ning
atraktiivsed lahendused
ning õppejõud õpib koos
õppijatega ehk parandab ja
õpib juurde kui vaja
tehnoloogiliselt ennast
täiendada."*

*"Raskused digitaalsete materjalidega
lahendatakse koos, õpime õppejõult ja
mõnikord pakuvad ka tudengid lahendusi"*

Õppevideo

**Tehnilised valikud
sõltuvalt õpiruumist**

Priit Grünberg

Foto: GR Stocks, Unsplash

Õppevideo

**Tehnilised valikud
sõltuvalt õpetaja tegevusest**
Priit Grünberg

Foto: GR Stocks, Unsplash

MÕNED KESKKONNAD JA LAHENDUSED

1 Vajalik tehnika:
salvestusseade (arvuti –
kaamera ja mikrofon);
videokaamera;
mikrofon.

Loengu salvestamine

2 OBS Studio
Screencast-o-matic
Kaltura
Panopto
Ekraanisalvestused: Zoom,
BBB, MS Teamsiga

**Mõned
salvestusplatvormid**

3 Shotcut
DaVinciResolve
Windows Movie Maker
Camtasia

Video töötlemine

4 Padlet
Google Jamboard
Lino
Miro

Veebitahvlid

5 Coggle
CmapTools
diagrams.net
MindMeister

Mõistekaart/ graafikud

6 keamk – gruppide
loomiseks
Doodle
Xoyondo
Lingid.ee ja bitly– lingid
lühemaks

**Grupid ja sobiva aja
valik**

7 Poll everywhere
Slido
Wizer.me
Wooclap

Interaktiivsus

**"Seminari alguses kokkulepped
– kaamera sisselülitamine,
salvestamine, õppejõud
täpsustab kas teda on kuulda,
kas on näha ekraani jagamist,
märkide, žestides kokku
leppimine (noogutamine, käe
tõstmine). Kui mikrofon ei
tööta, siis lepitakse kokku, et
kirjutatakse chati."**

**"On teada ka need, kel nt pole
arvutil kaameraid ja ka seda
aktsepteeritakse."**

**"Õpilased on õpetaja algatusel loonud Facebooki eraldi
vestlusgrupi õppejõuga. Seal jagab õppejõud huvitavaid
materjale õppimiseks, aga seda on teinud ka tudengid ise.
Lisaks on see hea koht, kus nt koduste ülesannete kohta
täiendavat infot küsida. Jagatakse ka igapäevaseid
tähelepanekuid vms– jällegi väga hea meetod, kuidas
õppimine on tehtud meeldivaks ja turvaliseks."**

**"Õppejõud vaatab kaamerasse, julgustab
küsimaa häälega, märkab ka chatti."**

Õppimise KESKKOND ja võimalused

**"Õhus on tunda
õppimist!"**

**"Kui on mitu õppejõudu, siis võiks olla
tööülesanded selgelt jaotatud ja keegi
nendest võiks jälgida siis, kui teine räägib
virtuaalset ruumi, et kui keegi soovib
küsida midagi chatis."**

**"Õppejõud hoiab kaameraga
silmsidet. Rääkides kasutab
kehakeelt. Väga hea kvaliteediga
videopilt"**

**"Kui kohtumise esimene pool on üles
ehitatud loengu vormile, võib kaaluda
asünkroonset kuulamist (nt videoloeng)
ette."**

**"Läbi ekraani tuleb
mõnus õhustik läbi."**

**Quizlet keskkond sõnade õppimiseks,
mida ka tudengid ise täiendavad**

Gagne õppetunni mudel

SISEKAITSEAKADEEMIAS ON
KOOSTATUD TÄPNE TUNNI
ÜLESEHITUSE KIRJELDUS,
MIDA SOOVITATAKSE
ÕPPEJÕUDUDELE KASUTADA

Digitaalsed lahendused õpetamis- ja õppimisülesannete koostamiseks

Gagne` õppetunnimudeli etapid

Tabeli täitmiseks on kasutatud Eesti Haridustehnoloogide Liidu (EHTL) poolt loodud [blogi](#), mille sisu täiendatakse jooksvalt. Blogi saavad täiendada kõik Eesti ja teiste riikide kodanikud. Soovitame liituda Moodle keskkonnas kursusega „[Moodle õppejõududele](#)“, kus on seminaride salvestused ning erinevad näited ja juhised vahendite ja tegevuste õppimiseks. Kursusega liitumiseks peab olema teil Moodle konto, kursusele sisenemiseks sisestage võti: [SKAoppeloud](#)

Allolevat tabelit täiendavad Sisekaitseakadeemia haridustehnoloogid 2x aastas.

Mudelist:

Läbi aegade on korduvalt püütud luua universaalseid õppetunni mudeleid, mis oleksid õpetajatele abiks õppetöö kavandamisel ja läbi viimisel.

Robert Gagné'lt pärineb tõenäoliselt üks tuntumaid õppetunni mudeleid.

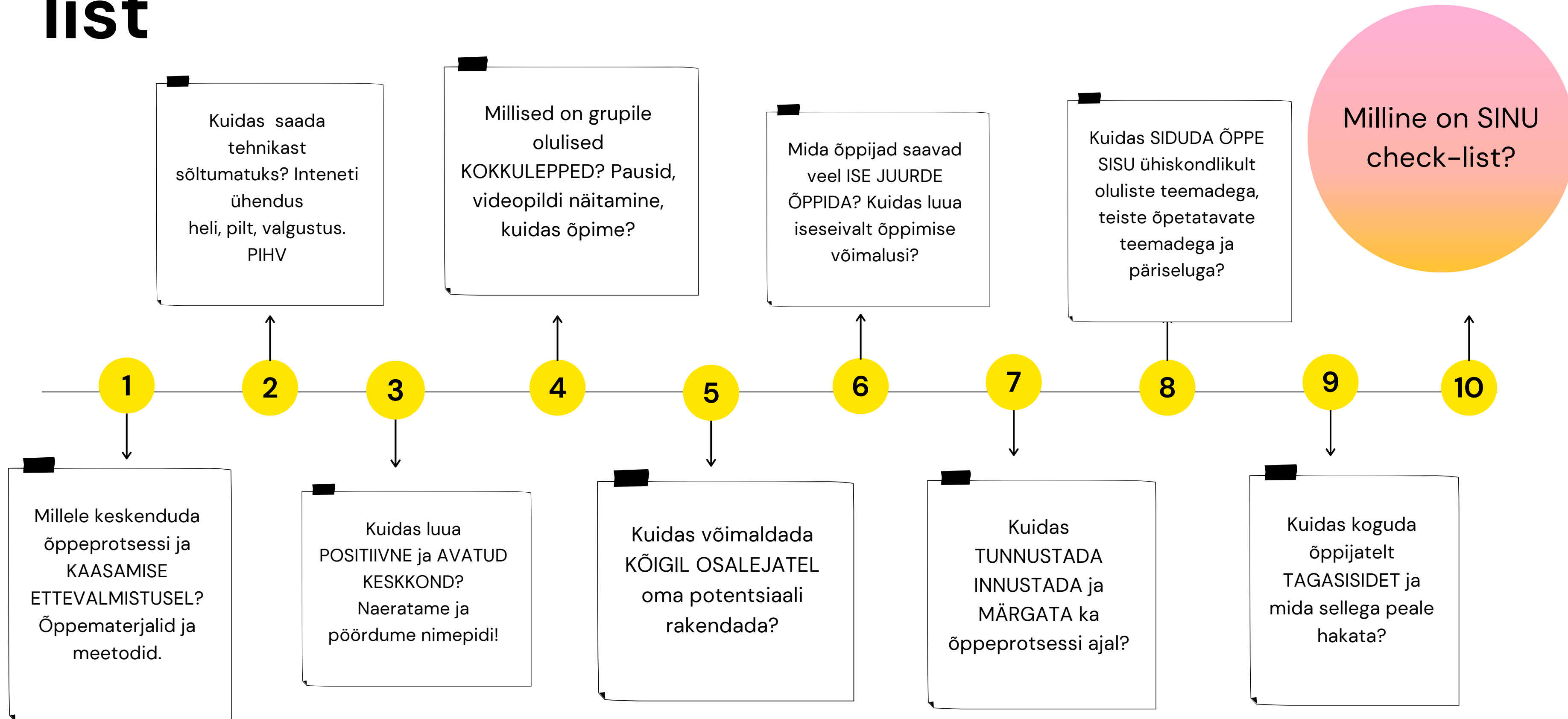
Gagné mudeli üks versioone toob õpetamise faasid välja nende kõige tõenäolisema esinemise järjestuses koos kommentaariga, et õpetamise mõned faasid tuleb edukaks õppimiseks vajadusel korduvalt läbida. Mudel kirjeldab õppetöö korraldamist teema õpetamise ühikuna, mitte ajaliselt määratud tunnina.

Mudel kirjeldab vajalikke õpetamistegevusi õppija sisemiste õppimisprotsesside toetamiseks ning käsitleb teema õpetamist ühest või enamast tunnist koosneva protsessina. Samas kujutab mudel ka vahendit tunni kavandamiseks ning õppetöö analüüsimiseks.

Põhjalikumalt R. M. Gagné õppetunni mudelist on võimalik lugeda E. Krulli Pedagoogilise psühholoogia käsiraamatust lk 287 – 292, 324 – 325 (Tartu Ülikooli kirjastus, 2000).

Tunnietapp	Võimalik sisu	Digilahendus
1. Sissejuhatus, tähelepanu köitmine	- ootamatu tegevus - sõnaline - enesetutvustus, märksõna (milline õppija olen)	- Mentimeter - Wordclouds - Moodle mõistekaart – juhend (eeldab Moodlesse sisselogimist) - EHTL blogi sõnapilve valikud
2. Tunni teema või eesmärkide edastamine	Õppetegevuse sisu ja otstarve – so ka selleks, et õppija ise õpiks oma tööd ise korraldama, olema ennastjuhtiv, kujundada harjumus mõelda enne õppima asumist läbi oma tegevuse eesmärgid. Motiveerib: õpitava kasulikkus järgnevateks õpinguteks, tooks, eluks üldse.	- EHTL blogi esitluse valikud - EHTL blogi ajaplaneerimise valikud - EHTL blogi ekraanisalvestuse valikud - EHTL blogi klaviatuuri otseteed valikud - EHTL blogi linkide lühendamine valikud - Linkide lühendamine - Linkide lühendamine - EHTL blogi PDF ja print valikud

Kontrollnimekiri ehk check-list

**Õpetaja ja
õppija suhe on
õpetamise
süda.**

Mark Tennant (2009)

Tugimaterjal on koostatud ELU projektis "Ühisõppimine ja ühesõppijad kõrghariduses- üliõpilastelt õppejõududele" osalenud üliõpilaste ja juhendajate poolt

Larissa Jõgi
Janika Leoste
Merle Tammela
Jaana Sepp

Cynne Põldäär
Kaire Povilaitis
Kadri Krebstein
Leaanyka Leisson

Mairi Matrov
Maris Praats
Riin Paabo
Triin Vilms

Ülle Jõessar
Anet Oltsmann
Kerli Kõrgend

"ELU arendustegevusi toetavad Euroopa Liidu Regionaalarengu Fondi projekti Astra meede TLÜ TEE ehk Tallinna Ülikool kui targa eluviisi eestvedaja nr 2014-2020.4.01.16-0033 tegevus B23."

